

MAGYARORSZÁG HÁBORÚBA SODRÓDÁSA

TELEKI PÁL: MINISZTERELNÖK 1939 február –1941. április 3.

- Horthy a hagyományos kormányzati módszerekhez való visszatérést várta Telekitől
- Célja: a szélsőbb és a német befolyás visszaszorítása, a revíziós célok megvalósítása és közeledés a nyugati nagyhatalmakhoz

Belpolitika

- 1939. február – kézigrántos merénylet a Dohány utcai zsinagóga ellen
- Hungarista Mozgalom betiltása (Szálasi – azonnal újjászervezi: Nyilaskeresztes Párt)
- áprilisban Tolna megyében megalakították a Volksbundot
- 1939 május 5.: második zsidótörvény elfogadása - országgyűlés elfogadta a "zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról" szóló törvénycikkeket - új, faji törvény alapján zsidónak minősült vallásától függetlenül mindenki, akinek legalább egyik szülője vagy legalább két nagyszülője zsidó vallású volt.- a foglalkoztatásukat csökkentik: 20%-ról, 12,6 vagy 0%-ra
- A harmadik zsidótörvény előkészítése
- 1939. május 28-29.: Országgyűlési választások: kormánypárt 70%-os támogatottsága;
- A májusi választások is a nyilasoknak kedveztek: összesen 25%-ot szereztek a különböző elnevezésű nyilaspártok
- A siker oka: külpolitikai – 1939 tavasza fasiszta sikerek: Cseh-Morva Protektorátus, Franco uralomra jut, Mussolini elfoglalja Albániát
- Agresszív antiszemitizmusuk, németbarátságuk egyes középosztályi körök, harsány szociális demagógiájuk pedig bizonyos szegényparaszti és munkásrétegek számára bizonyult vonzóknak
- De: a kormánypártban a jobboldali erők túlsúlyba kerültek – a kormánypárt neve is megváltozott: Magyar Élet Pártja
- A hadsereg vezetésében is jobbratolódás: Werth Henrik vezérkari főnök
- 1940-től: csökken a nyilasok támogatottsága –ok:
- Miközben Európa majd minden országa hadban állt, Magyarországon folytatódott a gazdasági konjunktúra, a lakosság valamelyest még mindig növekvő életszínvonala jelentős mértékben korlátozta a szociális demagógia vonzerejét
- 1938-tól érezhető nagyarányú gazdasági fellendülés
- A német piac szinte korlátlanul vette fel a főbb magyar mezőgazdasági termékeket.
- A katonai megrendelésekkel összefüggésben háborús ipari konjunktúra bontakozott ki.
- A termelés folyamatosságát egyelőre számottevő nyersanyaghiány sem zavarta. Magyarország semleges ország lévén elvileg bárkivel kereskedhetett.
- Teljesen megszűnt a mezőgazdasági és az ipari munkanélküliség, a munkásság reálbérei még 1940-ben is emelkedtek, az inflációt pedig sikerült alacsony szinten tartani
- a terület-visszacsatolások együtt jártak az álláslehetőségek megnövekedésével – köv.: enyhítik a szociális feszültséget – kedvező a belpolitikában

Külpolitika

- Nyugati politika ekkor: megbékéltetés – gyakorlatilag szabad kezet ad Hitlernek
- Magyar vélemény: a térségben Németország döntő befolyással bíró nagyhatalom lesz, ezért fontos a jó viszony fenntartása
- Az Imrédy által tett ígéret (az első bécsi döntésért cserébe) beváltása:
- 1939. február a magyar kormány csatlakozott az Antikomintern Paktumhoz
- 1939. április: kilépés a Népszövetségből és a diplomáciai viszony megszüntetése a Szovjetunióval

- 1939 márciusában önálló akcióval, de a németek beleegyezésével elfoglalta Kárpátalját
- de: itt a lakosságnak csak 12,7%-a volt magyar (főleg ruszin lakosság)
- a terület nem kap önkormányzatot – nem sikerül a lakosságot megnyerni
- 1939. szeptember 1. után: a "fegyveres semlegesség" elve
- a németek mellé kell állni, de a háborúba nem szabad belépni
- Magyarországnak meg kell őriznie fegyveres erejét a háború utáni rendezéshez
- Teleki visszautasítja a Lengyelország elleni támadást, nem engedi a német csapatok szállítását a kassai vasútvonalon
- kb.150.000 lengyel menekültnek menedék
- 1940. augusztus 30.: második bécsi döntés: Magyarországhoz csatolták Észak-Erdélyt és a Székelyföldet, 2,4 millió lakossal, amelyből 1 millió román volt. Dél-Erdélyben 400000 magyar maradt;
- Teleki mindent megtett annak érdekében, hogy az erdélyi bevonulás megbékélést hozzon;
- A revízió ára:
- Német nyomásra teret kell engedni a jobboldalnak:
- A Volksbund monopolhelyzetbe került a magyarországi némettség szervezése terén.
- Szeptemberben Szálasi amnesztiában részesült
- A németek diplomáciai és katonai igényeit ki kell elégíteni
- 1940. november 20-án a magyar kormány csatlakozott a Háromhatalmi Egyezményhez, elismerve a fasiszta Olaszország és a náci Németország európai hegemoniáját. két nap múlva csatlakozott Románia és Szlovákia, majd 41 márciusában Bulgária, és Jugoszlávia széthullása után Horvátország is.
- ezzel Magyarország feladja fegyveres semlegességét + szerződészerűen csatlakozik a tengelyhatalmakhoz;
- Németországba: élelmiszer- és nyersanyagszállítások
- 1940. december 12-én Belgrádban örök barátsági szerződést kötött Jugoszláviával
- Cél: a nyugati hatalmakkal fenntartani a kapcsolatok lehetőségét
- 1941. márc. Jugoszlávia csatlakozik a háromhatalmi egyezményhez, de két nap múlva angolbarát fordulat : Jugoszlávia felrúgja a háromhatalmi egyezményt
- 1941. április 3-án Teleki öngyilkosságot követett el
- Öngyilkossága mély megdöbbenést és együttérzést keltett szerte a világban. Churchill rádióbeszédében emlékezett meg Teleki haláláról.
- Horthyhoz írt búcsúlevél: „Főméltóságú Úr! Szószegők lettünk - gyávaságból - a mohácsi beszéden alapuló örökbéke szerződéssel szemben . A nemzet érzi, és mi odadoztuk becsületét. A gazemberek oldalára álltunk - mert a mondvacsinált atrocitásokból egy szó sem igaz! Sem a magyarok ellen, de még a németek ellen sem! Hullarablók leszünk! a legpocsékabb nemzet. Nem tartottalak vissza. Bűnös vagyok. Teleki Pál”